

Zápis ze schůze Akademického senátu UK, která se konala
dne 26. 2. 1993

Přítomni: Hach, Šimon, Stingl (1. LF), Hort, Tomášová, Eliáš, Hroboň (2. LF), Gregor, Urban (3. LF), Koutenský, Reischig, Podhorný (LF Plzeň), Mareš, Stránský, Kubíček, Bednář (LF HK), Rušek, Macháček, Kyslingerová, Hrubý (FaF), Pešková, Dohalská, Jetmarová, Růžička (FF), Peška, Staša (PF), Pinc, Štech, Waage, Vybíral (PedF), Hošek, Sušický, Stupka (FTVS), Kulda (PřF), Wilhelm, Veselý, Burian, Slíva (MFF), Šobr, Plechanovová, Stockl (FSV), Matějka (KTF), Lášek, Bažant (HTF), Filipi, Mrázek, Janča, Vogl (ETF), Němec (RUK).

Omluveni: Horn (PF), Velebil (FTVS).

Hosté: prof. PhDr. Radim Palouš, Dr.h.c. - rektor UK
prof. RNDr. Josef Pacák, DrSc. - prorektor UK
prof. MUDr. Zdeněk Lojda, DrSc., Dr.h.c. - prorektor UK
prof. JUDr. Karel Malý, DrSc. - prorektor UK
prof. PhDr. Jaroslav Mihule, CSc. - prorektor UK
prof. PhDr. Josef Petráň, DrSc. - prorektor UK
JUDr. Jan Winkler - kvestor UK
Ing. Jan Kofroň, kancléř UK
B. Křivda - tiskový mluvčí UK
PhDr. Jiří Klein - tajemník FSV UK
JUDr. Jiřina Potočná - odd. vědecké RUK
Marcela Finsterová - redaktorka RADIO R.I.O.

Jednání zahájil a řídil Roman Růžička, který v úvodu přivítal přítomné a vyzval nově zvolené členy senátu, aby se představili. Dále seznámil plénum s pracovním programem jednání (vystoupení rektora, prorektorů a kvestora, informace o činnosti předsednictva AS UK, projednání zprávy rektora o činnosti UK, projednání zprávy o činnosti AS UK, informace o grantovém systému UK, novelizace statutu UK, různé - vzhledem k dílčím připomínkám bylo doporučeno, aby návrh transformačního projektu vydavatelství Karolinum nebyl na tomto zasedání projednáván).

Na návrh P. Stockla bylo doporučeno, aby problematika úpravy poplatků na kolejích byla projednána v návaznosti na úvodní vystoupení rektora - hlasování: 42-0-5

Po této úpravě byl navržený program schválen.

Hlasování: 47-0-0

1) Prof. PhDr. R. Palouš, rektor UK, v úvodu svého vystoupení stručně zhodnotil pracovní setkání v Nymburku, konstatoval jeho důležitost a přínosnost. Závěry ze všech sekcí jsou zapracovávány do perspektiv UK, jejíž vedení je připraveno přijímat průběžně i další podněty a návrhy.

Rektor dále informoval o dopisu MŠMT z 15. 2. 1993 (který obdržel 19. 2.) a v němž ministr ruší dosavadní limity a pověřuje rektory, aby stanovili (na základě doporučeného rozpětí) nové poplatky za kolejné, s platností od 1. 3. 1993. Na základě pokynu rektora vypracoval kvestor, ve spolupráci s příslušnými útvary, návrh na přijetí opatření. Tento návrh byl projednán kolegiem rektora. Rektor konstatoval, že navrhované zvýšení se jeví jako přiměřené a adekvátní i vzhledem k celkové ekonomické situaci a předkládá tento návrh k diskusi na AS UK. Rektor upozornil, že nadále se jedná o zrušení platby z přidané hodnoty v případě kolejného.

Dále zdůraznil, že jsou podnikány všechny kroky pro to, aby došlo k postupnému zlepšení ekonomické situace. Na základě jednání na MŠMT budou dále referovat zástupci vedení UK o kompenzačních opatřeních, která jsou přijímána v sociální oblasti. Zástupci studentů konstatovali, že dosavadní postup je nekorektní, zpochybnili jeho legitimitu (vzhledem ke statutu) a zdůraznili jeho neserióznost. Předložený návrh označili za sociálně nepřijatelný a upozornili, že na některých kolejích již dochází k jeho faktické realizaci. Dané rozhodnutí je formulováno pod nátlakem a není řešením systémovým.

- Prof. PhDr. Petráň, DrSc., prorektor UK, informoval o dopoledním jednání na MŠMT. Konstatoval, že dochází k formulování sociální politiky vlády vůči studentům. Studenti mohou žádat, s ohledem na svoji situaci, o sociální příspěvek (který se netýká pouze kolejného). Tento přístup je objektivnější nežli uvažovaná plošná řešení a lze ho považovat za konkrétní akt sociální politiky vlády vůči studentům. Uvedenou žádost o sociální příspěvek může student uplatňovat již v současné době.
- JUDr. Winkler, kvestor UK, upozornil, že materiál byl zpracováván variantně, s přihlédnutím k nutnosti platit daň z přidané hodnoty (tato otázka je ve vztahu k MŠMT nadále otevřená, v současné době však musí být tato daň placena).
- Vzhledem k tomu, že byla nastolena otázka kompetentnosti senátu k projednávání těchto otázek, bylo navrženo, aby byl problém při projednávání rozdělen do dvou oblastí.

1. Praktický ekonomický aspekt

2. Kompetenční aspekt

Hlasováním bylo stanoveno, že jednání se nejdříve soustředí na vyjasnění otázky kompetentnosti senátu v dané oblasti.

- V této souvislosti předseda AS UK Ing. Wilhelm konstatoval, že předsednictvo AS UK o dané problematice (ani o výsledku jejího projednání na kolegiu rektora) nebylo informováno tak, aby mohlo jednání k tomuto bodu věcně předem připravit.
- V návazné diskusi byl kriticky hodnocen zejména časový tlak, pod kterým je nutné přijímat rozhodnutí zásadní povahy, a formulováno usnesení, které bylo hlasováním (47-0-0) přijato.

Usnesení:

1. AS UK má v rámci svých pravomocí právo schvalovat rozpočet

- a kontrolovat využití finančních prostředků (Zákon č. 170/90 Sb. par.10, odst. 1/f). V této souvislosti má i pravomoc ke schvalování návrhů na výši kolejného a stravného.
2. MŠMT toto právo nerespektuje a v daném případě jednalo urážlivým způsobem.
 3. Proti tomuto jednání je nutné protestovat.
 4. Předsednictvo AS UK je pověřeno, aby iniciovalo jednání správních rad, příslušného prorektora a kvestora a společně připravilo návrh, který bude předložen k projednání na březnové schůzi AS UK. Závěry, které budou na tomto jednání přijaty, budou platit zpětně, tj. od 1. 3. 1993. Rozhodnutí k dané problematice se až do tohoto jednání odkládá. Neoprávněně inkasované zvýšené poplatky na jednotlivých kolejích, k jejichž vybírání rektor nedal pokyn, musí být (v souladu s tímto stanoviskem) odpovídajícím způsobem vyúčtovány.

Rektor vyslovil s takto formulovaným stanoviskem rovněž souhlas a konstatoval, že své rozhodnutí, v této záležitosti, až do projednání v AS UK odkládá. Ing. Hofer, ředitel kolejí a menz komentoval způsob výpočtu nových cen a konstatoval, že uvedený postup je platný pro stanovení plateb za kolejné i stravné.

2) Vystoupení prorektorů UK:

- a) Prof. Mihule, prorektor UK, informoval, že ve spolupráci s Ing. Krbcem je připravován materiál o informační síti UK. Zároveň poděkoval za všechny připomínky k rozvoji UK, které vzešly z jednání v Nymburku.
- b) Prof. Pacák, prorektor UK, podal stručnou informaci o přípravě přijímacího řízení, pozitivně zhodnotil přínos z jednání příslušné sekce v Nymburku, a informoval o opatřeních, která byla (v souvislosti s loňským přijímacím řízením) přijata na FF UK.
- c) Prof. Malý, prorektor UK, informoval o aktuální situaci v transformaci ČA, jednání sněmu ČA a transformačním fondu, souvisejícím s předpokládným příchodem některých bývalých pracovníků akademie na VŠ. Zároveň upozornil na tzv. malou novelu VŠ zákona, podle níž se budou měnit pracovní poměry učitelů (s výjimkou profesorů) z pracovní doby neurčité na dobu určitou (a to maximálně 5 let) - odmítnutí této nové smlouvy je důvodem k rozvázání pracovního poměru. Prorektor Malý dále hovořil rámcově o grantové agentuře, tendencích k interdisciplinaritě a postgraduálním (doktorandském studiu), které nahrazuje všechny předchozí formy (CSc., DrSc.). V této souvislosti je nutné zajistit rovněž delimitaci prostředků pro přechod některých aspirantů z akademie.

- 3) JUDr. Winkler, kvestor UK, reagoval na zprávu z ekonomické sekce, která jednala v Nymburku. Konstatoval, že se věnovala

více kontrolní činnosti, nežli koncepčním otázkám a v krátkém přehledu informoval o plnění některých úkolů, které z jejich závěrů vplynuly.

V návazné diskusi odpověděl na některé otázky (Krystal - UK má pouze vztah vyplývající z nájemní smlouvy, na ziscích se nepodílí; stížnost na pronájem v koleji Komenského se stále prošetřuje, vyhodnocení efektivnosti plnění nájemních smluv je součástí rozboru hospodářské činnosti).

Kvestor rovněž stručně komentoval problematiku darů a daně z přidané hodnoty a konstatoval, že jsou shromažďovány podklady pro to, aby alespoň v rámci některých programů pomoci vysokým školám byla tato daň zrušena (Tempus).

- 4) Ing. I. Wilhelm, předseda AS UK, informoval plénium o činnosti předsednictva senátu za poslední období. Soustředil se zejména na informaci o účasti zástupců AS UK při parlamentním jednání k připravované novele zákona o VŠ. Příslušné parlamentní komisi bylo při této příležitosti předáno písemné stanovisko z jednání v Nymburku (jednání se zúčastnili: Wilhelm, Pinc, Staša za AS UK, Malý za vedení UK).

Dále předseda senátu informoval o sněmu akademie, konstatoval, že neměl konfrontační charakter a připomenul legislativní opatření, která lze v nejbližším období očekávat, v souvislosti s reálným příchodem některých pracovníků akademie na VŠ.

- 5) Zpráva rektora o činnosti UK za rok 1992 byla již projednána v Nymburku. Její součástí jsou tabulkové údaje, které byly jednotlivým fakultám předány s tím, že se jedná o pracovní podklad určený pro konečnou korekturu. Do 26. 2. 1993 měly fakulty diskety s opravenými údaji vrátit předsednictvu AS UK (odevzdala FSV, je nutné urychleně tento úkol splnit i v případě ostatních fakult). Připomínky a náměty, které vplynuly z projednávání této zprávy jsou zahrnuty v zápise z jednání v Nymburku a bude se s nimi průběžně pracovat. Vzhledem k tomu, že další diskusní připomínky již nebyly, AS UK předloženou zprávu přijal - hlasování: 37-0-10.

- 6) Zpráva o činnosti AS UK byla rovněž zevrubně projednána v Nymburku, a všechny připomínky byly k dalšímu využití podchyceny zápisem. Plénium schválilo přijetí této zprávy - hlasování: 42-0-5.

Plénium dále vzalo na vědomí sdělení předsedy AS UK o způsobu předání kompetence novému AS UK. Březnové zasedání bude svoláno za účasti členů současného i nového senátu, a proběhne na něm i volba předsednictva, které nový senát povede.

- 7) Prof. Malý, prorektor UK, komentoval návrh na zřízení grantové agentury UK, objasnil její smysl, funkci a poslání - seznámil plénium s časovým harmonogramem konkrétních kroků, které budou

zejména v průběhu března a dubna realizovány. Upozornil, že realizace stanovených záměrů je závislá na výši prostředků, které budou pro tuto oblast senátem odsouhlaseny. V diskusi odpověděl na některé dílčí otázky (např. možnosti využití pro mladé vědecké pracovníky).

8) AS UK se dále zabýval dvěma návrhy na změnu Statutu UK.

a) Návrh na ustavení funkce emeritního rektora (čl. 25):

Hlasování: 8-21-13

Předložený návrh nebyl přijat. V diskusi bylo konstatováno, že tuto funkci není nutné statutárně definovat, ale ponechat tuto možnost v kompetenci příštího rektora.

b) Návrh na proplácení některých činností mezi fakultami UK (čl. 28). Z diskuse vyplynula řada rozporných návrhů a alternativních formulací. V závěru bylo přijato usnesení, aby legislativní komise připravila novou formulaci, která by odpovídala reálné situaci a potřebám fakult a současně respektovala UK jako integrovaný celek.

Hlasování: 37-1-4

9) AS UK se dále zabýval projednáním rozpočtu UK na rok 1993. Věcný komentář k metodice sestavování rozpočtu a jeho specifickým položkám přednesl kvestor UK JUDr. Winkler, který zároveň informoval o širších ekonomických souvislostech.

V diskusi byla akcentována specifická situace lékařských fakult, problematika koeficientů, započítávání studentů PGS, způsob dotace letní školy slovenských studií (bude hrazeno z rozpočtu RUK), situace ÚJOPu a současný rozsah jeho úkolů, zajištění prostředků na první čtvrtletí.

V závěru diskuse bylo konstatováno, že je nutné, aby všechny fakulty a součásti UK odpovědně zvážily únosná úsporná opatření, která by neochromila jejich základní funkce. Jestliže i navzdory těmto opatřením nebudou finanční prostředky dostatečné, je nutné uplatnit objektivní a korektní požadavky v zájmu zachování vzdělanosti a školství, jako jejího nezbytného předpokladu. Kvestor upozornil na obtížné sestavování vyrovnaného rozpočtu a vyjádřil přesvědčení, že se rozpočtové limity postupně uvolní v závislosti s naplňováním rozpočtu. Zároveň upozornil na výhodnost přechodu UK na formu příspěvkové organizace, která umožňuje např. převádění prostředků na konci roku.

a) AS UK po uzavření diskuse vyslovil souhlas s projednáním předloženého návrhu rozpočtu - hlasování: 42-0-0.

b) V další části jednání plénum hlasovalo pro jednotlivé varianty rozpočtu:

- varianta 1: 17 hlasů

- varianta 2: 20 hlasů - přijata, současně platí předchozí stanovisko AS UK, podle kterého bude rozpočet RUK a součástí zálohován

maximálně 50 % a definitivně upraven až po vypracování vyžádaných podkladových materiálů a jejich posouzení AS UK.

1 se zdržel hlasování

c) V souvislosti s hlasováním o prostředcích pro grantovou agenturu UK zdůraznil Prof. Malý, prorektor UK, význam tohoto opatření, které garantuje tok prostředků do oblasti vědeckého výzkumu a objektivní kontrolu jejich využití. Toto stanovisko podpořil i předseda senátu Ing. Wilhelm. Hlasování opět proběhlo ke dvěma předloženým variantám:

- varianta 1, přiděluje se 15 miliónů: 37 hlasů - přijata

- varianta 2, přiděluje se 10 miliónů: 1 hlas

d) Plénium se dále vyjádřilo hlasováním ke dvěma variantním návrhům na výši odpisů:

- varianta 1, centrální odpis 100 %: 15 hlasů

- varianta 2, centrální odpis 50 % : 22 hlasů - přijato

1 hlas se zdržel

e) Návrhy na uvolnění prostředků z rezervy UK:

- FF UK: Egyptologický ústav - 1,3 miliónu

- pedagogické praxe - 2 milióny

- Ped. fak. vrácení půjčky - 1 milión

V diskusi byl uplatňován i požadavek dalších fakult (farmaceutická) na prostředky k úhradě nezbytných praxí, a následně objasněna specifika tzv. pedagogických praxí. Dále bylo konstatováno, že některé položky by mohly být již přímo zahrnovány v rozpočtech jednotlivých fakult.

V souvislosti s návrhem na uvolnění uvedených prostředků byla vznesena otázka, jakým způsobem bude financováno CERGE - částka na jeho financování by měla být účelově uvolněna a rovněž shválena AS UK. Kvestor konstatoval, že prostředky na financování tohoto pracoviště jsou k dispozici.

Výše uvedený návrh na uvolnění prostředků z rezervy byl schválen - hlasování: 31-0-7

f) Na návrh Ing. Němce plénium pověřilo předsednictvo, aby operativně rozhodlo při rozdělení 9,5 miliónu na krytí stanovených prioritních akcí. Hlasování: 28-0-10.

Celkově byl rozpočet UK na rok 1993 přijat - hlasování: 38-0-0.

10) Vzhledem k tomu, že návrh transformačního projektu vydavatelství Karolinum byl (na podnět přílušného prorektora) stažen z programu jednání, zabýval se AS UK výší prostředků na ediční činnost UK a způsobem jejich přidělení. Transformační projekt vydavatelství je nutně urychleně dopracovat a předložit k projednání na senátu.

Usnesení: Pro ediční činnost bude rezervována částka přibližně 17 miliónů korun, návrh na její rozdělení bude v kompetenci ediční komise, která vypracuje celkový ediční plán. Tento plán bude předložen ke schválení AS UK.

Příští schůze AS UK se bude konat 26. března 1993 ve 12.00 hod.
v zasedací místnosti vedle varhan v Karolinu za účasti členů sou-
časného i nového senátu.

Zapsal : Doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.
Schválil: Ing. Ivan Wilhelm, CSc.